

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ НАН УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАСИЛЯ СТУСА (м. Вінниця)
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
КРИВОРІЗКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ З РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ
ТА БІЗНЕС-ОСВІТИ

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
X ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«СУЧАСНІ ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА МЕНЕДЖМЕНТУ
ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ»**

**24 квітня 2026 року
м. Черкаси**

Черкаси

2026

УДК 37(045):004.8

Юрик Наталія,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та адміністрування,
Малюта Олена,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,
спеціальність D3 Менеджмент,
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЕПОХУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ БІЗНЕС-ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ

Сьогодні ми є свідками того, як сучасний світ зазнає стрімких змін під впливом цифрової трансформації, яка охоплює всі сфери суспільного життя, включаючи освіту. Як одна з провідних тенденцій розвитку, цей процес суттєво змінює традиційні підходи до організації освітнього процесу, відкриваючи нові можливості для його вдосконалення та модернізації. Сучасні університети функціонують в умовах цифровізації, глобальної конкуренції та зростаючих вимог до якості підготовки фахівців, що актуалізує потребу переосмислення традиційних підходів до організації освітнього процесу. Серед інноваційних технологій, що мають значний потенціал для трансформації освіти, особливе місце посідає штучний інтелект.

Інтеграція штучного інтелекту здатна докорінно змінити існуючу освітню парадигму, сприяючи персоналізації навчання, автоматизації рутинних процесів, а також підвищенню ефективності та доступності освітніх ресурсів. Таким чином, ШІ виступає не лише як технологічний інструмент, а як ключовий чинник переосмислення змісту та форм навчання [1].

Для України, яка активно інтегрується у світовий економічний та освітній простір, питання цифрової трансформації та впровадження штучного інтелекту набувають особливого значення. Це зумовлено не лише необхідністю відповідності глобальним тенденціям, але й потребою підвищення якості освіти, формування конкурентоспроможного людського капіталу та підготовки фахівців, здатних ефективно діяти в умовах цифрової економіки [2].

У цьому контексті впровадження штучного інтелекту в освітню сферу постає не просто як інноваційний напрям розвитку, а як стратегічно важливий фактор, що визначатиме перспективи розвитку національної освітньої системи та конкурентоспроможність України в глобальному середовищі.

Досліджуючи дану проблематику, вітчизняні науковці А. Балик [1], О. Владимир, Л. Малюта, В. Рудан [6], С. Паламар, М. Науменко [3], В. Теслюк [5] та інші, акцентують увагу на необхідності системної

трансформації вищої освіти в умовах цифровізації та активного впровадження технологій штучного інтелекту. У їхніх працях обґрунтовується значення інноваційних підходів до організації освітнього процесу, розвитку цифрових і когнітивних компетентностей, а також переосмислення ролі викладача та механізмів управління знаннями.

Особлива увага приділяється як потенційним перевагам використання ШІ – зокрема персоналізації навчання та підвищенню його ефективності, – так і ризикам, пов'язаним із зниженням рівня критичного мислення, академічною недобросовістю та залежністю від цифрових технологій [3].

Важливо зазначити, що розвиток і впровадження технологій штучного інтелекту в Україні має не лише освітній чи технологічний, але й державно-політичний вимір. Зокрема, Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 р. №1556-р “Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні” офіційно визначає AI як одну з ключових технологічних складових національного розвитку [4]. У цьому документі наголошується на необхідності формування сприятливого середовища для досліджень і впровадження інтелектуальних систем, підвищення конкурентоспроможності на світовому ринку, а також інтеграції інноваційних технологій у критично важливі сфери, включаючи освіту та науку.

Узагальнення сучасних наукових та інституційних підходів свідчить про те, що, попри значну увагу до окресленої проблематики, питання комплексної інтеграції штучного інтелекту в систему бізнес-освіти та управління знаннями, а також розроблення ефективних педагогічних моделей його використання залишаються недостатньо дослідженими та потребують подальшого наукового обґрунтування.

Звичайно, що інтеграція інструментів штучного інтелекту відкриває нові можливості для персоналізації навчання, автоматизації освітніх процесів, аналітики освітніх даних і підвищення ефективності управління знаннями. Водночас ці процеси супроводжуються низкою викликів, серед яких – необхідність адаптації освітніх програм до нових вимог ринку праці, розвиток цифрових компетентностей викладачів і здобувачів освіти, а також забезпечення етичних і безпекових аспектів використання інтелектуальних систем.

Результати емпіричного дослідження науковців Л. Малюти, О. Владимир, В. Рудана та ін., проведеного серед студентів і викладачів українських закладів вищої освіти, підтверджують, що технології штучного інтелекту вже стали невід'ємною частиною освітнього процесу: понад 80% студентів і близько 75% викладачів використовують AI-інструменти у своїй діяльності. Водночас домінують переважно інструментальні сценарії застосування – генерація текстів, підготовка до оцінювання, створення навчальних матеріалів – що свідчить про початковий етап зрілої інтеграції технологій у систему знань [6].

Особливої уваги заслуговує виявлений розрив між інтенсивністю використання штучного інтелекту та рівнем сформованості когнітивних і критичних навичок. Дослідження засвідчило, що значна частка студентів схильна до використання спрощених моделей взаємодії з AI (одноразові запити без подальшої ітерації), що призводить до поверхневого засвоєння знань і делегування мислення алгоритмам. Це створює системні ризики для бізнес-освіти, де ключовими є аналітичне мислення, здатність до прийняття рішень і стратегічне бачення.

Важливим результатом проведеного дослідження є також обґрунтування переходу до prompt-орієнтованого підходу в дистанційному навчанні, який змінює логіку освітнього процесу: від відтворення готових відповідей – до конструювання запитів, аналізу результатів та рефлексії. Такий підхід безпосередньо пов'язаний із сучасними концепціями управління знаннями, де ключову роль відіграють не лише накопичення інформації, а й здатність її інтерпретувати, перевіряти та інтегрувати в нові контексти.

Варто зазначити також, що суттєвим елементом трансформації є також зміна ролі викладача – від транслятора знань до фасилітатора, модератора та архітектора когнітивної взаємодії. У цьому контексті особливого значення набуває розвиток AI-грамотності як складової професійної компетентності, що забезпечує ефективне впровадження інноваційних освітніх технологій [5].

Окрім того, ефективне управління знаннями в умовах цифрової трансформації стає ключовим фактором конкурентоспроможності закладів вищої освіти. Це передбачає впровадження сучасних інформаційних систем, розвиток цифрових платформ для обміну знаннями та формування інтелектуального капіталу.

Таким чином, проведене дослідження проблематики трансформації вищої освіти в епоху штучного інтелекту, зокрема в контексті розвитку інноваційних технологій бізнес-освіти та управління знаннями, є своєчасним і необхідним для визначення стратегічних напрямів модернізації освітньої системи, підвищення її ефективності та відповідності викликам сучасного цифрового суспільства.

Література

1. Балик А. Трансформація освіти України: роль ШІ в цифрову епоху. *Вища освіта України*. 2025. Вип.1. С. 12-18.
2. Дерманська Л., Малюта Л. Інноваційно-цифрові перспективи розвитку економіки України. *Науковий журнал «Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління»*. 2019. Вип. 2(30). С. 55-60.
3. Паламар С. П., Науменко М. С. Штучний інтелект в освіті: використання без порушення академічної доброчесності. *Освітній дискурс*. 2024. Вип.1(2). С. 45–53.
4. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 р. № 1556-р. Офіційний вісник України, 98, 65. Ст. 3220.

5. Теслюк В. Перспективи застосування штучного інтелекту в освітньому процесі: теоретичний аспект. *Молодь і ринок*. 2024. Вип. 6 (226). С. 183–187.
6. Liudmyla Maliuta, Vitalii Rudan, Olha Vladymyr. Transformation of the higher education ecosystem in the context of artificial intelligence integration. *BAITmp'2025: The 2nd International Workshop on "Bioinformatics and Applied Information Technologies for medical purpose"* (November, 12-13). Ben Guerir, Morocco. 2025.

УДК 659.4:174:[004.77:316.77]

Лалуєва Надія,
ст. викладач кафедри публічного управління та адміністрування,
Гоменюк Вероніка,
здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня,
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування,
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова,
м. Хмельницький, Україна

ЕТИЧНІ ВИКЛИКИ ТА СТАНДАРТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ЗВ'ЯЗКІВ ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Стрімкий розвиток цифрових технологій, впровадження штучного інтелекту в сферу зв'язків із громадськістю та посилення інформаційних конфліктів зробили етичні питання в PR однією з головних проблем сьогодення [1]. PR-технології, які визначаються як сукупність методів і інструментів для забезпечення ефективної комунікації між суб'єктом та аудиторією, стають ареною нових моральних викликів: де проходить межа між переконанням і маніпуляцією, між управлінням репутацією та цілеспрямованою дезінформацією?

Вирішення цих питань ускладнюється через використання PR-індустрією так званих «брудних технологій» замість відкритого діалогу із суспільством [2]. Масштаб проблеми підтверджують глобальні дослідження. Наприклад, опитування 2024 року показало, що 83% американців висловлюють занепокоєння через потенційне використання ШІ для поширення дезінформації під час виборів. Також у звітах Всесвітнього економічного форуму за 2024 і 2025 роки проблеми «несприятливих наслідків ШІ» та «дезінформації» були серед основних ризиків для людства [3]. Нові інструменти, такі як дїпфейки, синтетичні ідентичності та автоматизований контент, значно змінили ринок маніпуляцій [4], і поки що творці фейкової інформації випереджають розробників систем її виявлення.

З метою кращого усвідомлення актуальних загроз у PR-галузі пропонується класифікація етичних викликів із детальним аналізом відповідних практик у різних країнах (табл. 1).